

Oslo, 10. Oktober 2019

Utdannings- og forskningskomiteen: Teknas innspill til statsbudsjettet 2020

Tekna er en fagforening, som organiserer over 80.000 naturvitere og teknologer med mastergrad eller mer. Vi har medlemmer i privat, statlig og kommunal sektor og vi har fagnettverk på en rekke områder.

Kompetansereform – Lære hele livet

Tekna mener at budsjettet for 2020 burde innebære en sterkere satsing på livslang læring. Behovet for kompetanse vil bare øke, og NOU 2019:12 har påpekt nødvendigheten av at vi skaper sterkere insentiver og gode finansieringsmodeller for livslang læring. For Tekna er det avgjørende at slike ordninger også omfatter de høyt utdannede. Ordningene må ikke undergrave gratisprinsippet i høyere utdanning.

Forslaget om nytt Kompetanseprogram forvaltet av Kompetanse Norge er positivt, men ikke tilstrekkelig. 30 millioner til styrking av bransjeprogrammer, utvikling av fleksible videreutdanningstilbud og insentivordninger for livslang læring, **bør økes til minst 100 millioner i budsjettet for 2020**. Vi viser i denne sammenheng til anslagene i NOU 2019:12 om kostnader av et Program for arbeidslivsdrevet kompetanseutvikling på 700-800 millioner årlig, gradvis økt fra et utgangspunkt på 350 millioner.

Stortinget må presisere at støtten til fleksible videreutdanningstilbud også retter seg mot universitets- og høyskolesektoren og innrettes mot de som allerede har høyere utdanning. Dersom utprøvingen av insentivordninger som retter seg mot fagarbeidere lykkes, bør den raskt utvides til også å omfatte høyt utdannede arbeidstakere.

Tekna er hovedsakelig positiv til forslagene om endringer i Statens lånekasse for utdanning, men mener at aldersgrensen på 45 år for full støtte bør fjernes i sin helhet, heller enn å heves til 50 år. Vi mener videre at forslaget i NOU 2019:12 om økte muligheter for å kombinere utdanning med dagpenger, bør implementeres i sammenheng med statsbudsjettet for 2020. Dette ville innebære en kostnad på 39 millioner kroner som følge av at flere vil delta i utdanning.

Evaluering av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE)

Tekna er kritisk til at universitets- og høyskolesektoren for sjette år på rad får et flatt kutt på 0,5 %, som følge av ABE-reformen. Universitets- og høyskolesektoren har til sammen fått kutt på om lag 1,4 milliarder kroner fordelt over seks år, og Tekna mener derfor det er nødvendig å se nærmere på hvilke konsekvenser kuttene har hatt for sektoren, herunder bruken av innleid kompetanse og midlertidige ansettelser.

Tekna ber Stortinget sikre at regjeringen gjennomfører en evaluering av ABE-reformen, som undersøker konsekvensene kuttene har medført under de ulike departementene og i statlige virksomheter. En evaluering bør også spesielt vurdere om de flate kuttene har ført til økt bruk av innleid kompetanse og midlertidige ansettelser.

Kompetansestrategi IT-sikkerhet

Stortinget bevilget i revidert nasjonalbudsjett 10 millioner kroner til videreutdanning innenfor digitalisering, IKT-sikkerhet og områder knyttet til det grønne skiftet. Målgruppen for videreutdanningstilbudene er virksomheter og sysselsatte som har behov for mer kompetanse som følge av digitalisering og andre krav til omstilling.

Tekna og NHO spilte inn til Stortingets behandling at disse midlene i sin helhet burde gå til utvikling av kompetansepåfyll knyttet til IKT-sikkerhet. Tekna ser at denne potten er økt til 36 mill. Tekna mener at disse midlene må øremerkes til IKT-sikkerhet slik at man, i tråd med Stortingets egne vedtak og regjeringens strategidokumenter, sørger for å redusere det store kompetansegapet vi ser på dette området. I tillegg mener Tekna disse studieplassene må finansieres gjennom statsbudsjettet.

Tekna mener Stortinget må sikre at midler til kompetansepåfyll på 36 millioner øremerkes til utvikling av videreutdanning innen IKT-sikkerhet. Stortinget må sikre finansiering av studieplasser på inntil 15 studiepoeng i året for deltakelse i dette videreutdanningstilbudet.

Oppfølging av strategi på kunstig intelligens

Digitaliseringsministeren har varslet en snarlig fremleggelse av strategien for kunstig intelligens. Det er ikke lagt frem midler til oppfølging av denne strategien i årets budsjett. Tekna har gitt sine innspill til denne strategien og ser av alle tilbakemeldinger at behovet for kompetanse er stort.

Tekna mener Stortinget i budsjettbehandlingen bør bevilge midler til spisset kompetanse for å ivareta de nasjonale, langsiktige forsknings- og kompetansebehovene på kunstig intelligens. Tekna mener det bør det utarbeides virkemidler for å styrke rekrutteringen av norske kandidater til forskerutdanning innen kunstig intelligens og relaterte fagfelt. Tekna mener det er nødvendig å øke studie-kapasiteten for kunstig intelligens i IKT-utdanningen og at det må legges til rette for etter- og videreutdanning innen kunstig intelligens for både høyt utdannede og for de på lavere utdanningsnivå.

For å sikre avansert kompetanse på området må Stortinget be regjeringen styre dette gjennom tildeling av studieplasser, forskningsmidler, etter- og videreutdanning og et forsterket regime for offentlige anskaffelser.

Forskning

Tekna er glad for at regjeringen følger opp langtidsplanene for forskning. Det er positivt at de tre opptrappingsplanene styrkes med 315 millioner kroner i 2020, herunder Teknologiløftet. Vi er også glad for styrking av forskning på IKT-sikkerhet.

Tekna er imidlertid bekymret for konsekvensene av at Forskningsrådet får et samlet kutt på 486, 5 millioner kroner, hvorav 400 millioner på Kunnskapsdepartementets budsjett. Kutt i avsetninger til forskning kan gå utover forskningskapasiteten i en tid da det mer enn noen gang er behov for mer kunnskap til å løse de store utfordringene vi står overfor.